

Nationale Bank van België

BELANGRIJKE WIJZIGINGEN NEERLEGGING JAARREKENINGEN

Fabienne Verduyn en Vinciane Hendrichs, Balanscentrale Nationale Bank van België. "Vanaf 1 april 2007 is het neerleggen van jaarrekeningen via diskette helemaal voorbij."

De procedure voor het neerleggen van jaarrekeningen ondergaat vanaf 1 april 2007 belangrijke wijzigingen. De tijd van de diskette is van dan af helemaal voorbij. De weg voor het elektronisch neerleggen via het internet ligt daarentegen wijd open. Over de vernieuwingen hadden we een gesprek met Fabienne Verduyn en Vinciane Hendrichs van de Balanscentrale van de Nationale Bank van België (NBB).

solideerde jaarrekeningen en enkelvoudige jaarrekeningen van ondernemingen zoals kredietinstellingen die aan een specifieke reglementering zijn onderworpen.

Maar de tijd van de diskette is vanaf 1 april 2007 dus helemaal voorbij!

Inderdaad. En dat is voor de buitenwereld een van de belangrijkste wijzigingen. In principe blijven er twee manieren over om de jaarrekening neer te leggen: ofwel papier, aan de NBB bezorgd met de post of afgegeven aan de loketten van een van haar vestigingen, ofwel als bestand via het internet. Maar dus niet meer op diskette. Na 13 jaar heeft de diskette als informatiedrager afgedaan. Veel pc's zijn trouwens niet meer voorzien van een diskettelezer.

Maar de afschaffing van de diskette is vooral ingegeven door de in juli 2003 aangepaste Eerste EG-richtlijn over de openbaar-makingsvereisten voor ondernemingen. Die gewijzigde richtlijn verplicht de Balanscentrale om elektronische neerlegging voor alle vennootschappen mogelijk te maken. Neerleggen op diskette is voor de Europese richtlijn géén elektronische neerlegging.

Voor de gestandaardiseerde jaarrekeningen, die opgesteld zijn volgens het volledig of het verkort schema, bestaat de elektronische neerlegging via het internet al sinds 2004. Ze gebeurt door middel van een door de Nationale Bank beschikbaar gestelde webtoepassing, waarvan de functies geleidelijk aan werden uitgebreid zodat ze zo ruim mogelijk zou kunnen worden gebruikt. Gebruiksvriendelijkheid gecombineerd met de noodzakelijke veiligheid. Eind november 2006 werd reeds 27% van alle jaarrekeningen neergelegd met die NBB-toepassing. De rest werd neergelegd op diskette (62%) en op papier (11%)

Maar de Europese Richtlijn bepaalt dat

ook ondernemingen die geen gestandaardiseerde jaarrekeningen opmaken, hun jaarrekening of geconsolideerde jaarrekening vanaf 2007 elektronisch moeten kunnen neerleggen. En dat is dan een tweede verandering: die documenten zullen vanaf april 2007 ook met dezelfde webtoepassing van de NBB neergelegd kunnen worden; die documenten moeten dan wel het PDF-bestandsformaat hebben.

En verandert er iets voor de gestandaardiseerde jaarrekeningen, die de grote meerderheid vormen?

De gestandaardiseerde enkelvoudige jaarrekeningen van niet-financiële ondernemingen vormen inderdaad meer dan 98% van alle bij de Balanscentrale neergelegde documenten. Als die vanaf 1 april 2007 als bestand worden neergelegd, dus via het internet en niet meer op diskette, dan moet dit in een nieuw formaat, het XBRL-formaat. XBRL staat voor eXtensible Business Reporting Language. XBRL is een internationale open standaard, die uit de Verenigde Staten is komen overwaaien, en die interessante mogelijkheden biedt.

Wat heeft die keuze voor het XBRL-formaat bepaald?

Dat heeft eigenlijk veel te maken met de evolutie in Europa naar de "International Financial Reporting Standards (IFRS)" – boekhoudnormen. Nu al moeten in Europa de geconsolideerde jaarrekeningen van beursgenoteerde ondernemingen zijn opgesteld volgens de IFRS-normen. Die boekhoudnormen laten een grote flexibiliteit toe in de presentatie van de jaarrekeningen. Het schema dat wij bij de NBB tot nu hanteren voor de enkelvoudige jaarrekeningen is erg strak. En omdat op relatief korte termijn ook enkelvoudige jaarrekeningen zullen worden beïn-

vloed door de IFRS-normen, moest worden uitgekeken naar een technologie die zo'n flexibiliteit aankon. En XBRL kan dat aan, in tegenstelling met het formaat dat we in 1993 zelf hebben ontwikkeld om neerleggingen van jaarrekeningen op diskette mogelijk te maken.

Denkt u dat iedereen die nu gewend is om jaarrekeningen op diskette neer te leggen, in 2007 de weg naar het internet zal vinden?

Ik hoop het wel: we doen sinds oktober de "Ronde van België", om door voordrachten doorheen het land de neerleggers, in het bijzonder de boekhouders, accountants, fiduciaires, bedrijfsrevisoren, uit te leggen wat er verandert en hoe eenvoudig en tegelijk efficiënt het is om de webtoepassing van de Nationale Bank te gebruiken om elektronisch neer te leggen. We horen vaak personen die enthousiast zijn over de mogelijkheden van deze webtoepassing, eenmaal ze deze toepassing gebruiken; maar het vraagt tijd om gewoontes te veranderen.

Neerleggers die bij het papier blijven zweren laten kansen liggen om efficiënt en goedkoop te werken met de middelen die bestaan. Als de cijfers op papier binnenkomen, dan moeten die allemaal worden overgetikt, wat niet alleen erg tijdrovend is, maar ook veel geld kost. Dit geld geven we liever terug aan de onderneming die bereid is haar jaarrekening in bestandsformaat in te dienen.

SOFISTA

Het is ook daarom dat wij in 1993, toen de mogelijkheid werd ingevoerd om jaarrekeningen op diskette neer te leggen, het programma SOFISTA gratis ter beschikking hebben gesteld.

SOFISTA wordt momenteel grondig aangepast, om vanaf volgend jaar het nieuwe XBRL-formaat te kunnen genereren. We hebben de aangepaste versie "SOFISTA 2007" gedoopt. Het wordt nu een echte webtoepassing, waarbij de software op de server van de NBB beschikbaar is. Groot voordeel daarbij is dat de gebruiker zich geen zorgen hoeft te maken over nieuwe wetwijzigingen: het programma waarin men online werkt zal up-to-date zijn.

Er is natuurlijk een ganse markt van private software, in alle maten en gewichten, en... prijzen, die toelaat om jaarrekeningen op te maken om in bestandsformaat bij de NBB te worden neergelegd. De gebruikers hebben keuze, en... het is aan hen om ook echt te kiezen. En daar mogen geen misverstanden over bestaan: er is geen enkele verplichting om SOFISTA 2007 te gebruiken. Het is niet meer dan een alternatief.

Kan iedereen van SOFISTA 2007 gebruik maken?

Ja, maar men moet wel beschikken over een digitaal certificaat. SOFISTA 2007 is informatica-technisch nauw verbonden met de module waarmee de gebruiker dan uiteindelijk ook zijn jaarrekening zal uploaden; bijvoorbeeld voor de rekenkundige en logische controles die op de jaarrekeninginhoud moeten worden uitgevoerd. Het is eigenlijk omdat voor die module absoluut een digitaal certificaat moet worden gebruikt, dat dit ook niet anders kan voor SOFISTA 2007.

Het gebruik van een digitaal certificaat in de webtoepassing voor de neerlegging van jaarrekeningen zorgt voor de noodzakelijke beveiliging: het zorgt er concreet voor dat we er zeker kunnen van zijn dat de gegevens tijdens hun verblijf op het internet niet "toevallig" of minder toevallig zouden worden veranderd zonder dat we het zouden merken, en dat we in geval van misbruik steeds kunnen nagaan wie een bepaald bestand heeft neergelegd.

Wij aanvaarden dezelfde digitale certificaten die worden gebruikt in andere toepassingen van de overheid: een Isabel-certificaat, een certificaat afgeleverd door Certipost of GlobalSign of het authenticatie-certificaat dat voorkomt op de elektronische identiteitskaart (eID).

Uiteraard is het niet voldoende dat je dat certificaat "hebt": je moet dat ook installeren op je pc in je browser. Ons doelpubliek zijn boekhouders en geen informatici. Uit ervaring weten we dat bij sommige boekhouders al het angstzweet uitbreekt als ze dat horen. Maar dat is absoluut niet nodig, want de installatie van dat certificaat is uiterst eenvoudig. Op onze website is een praktische handleiding beschikbaar die hen daar stap bij stap kan bij helpen.

Wat zijn verder nog de kenmerken van SOFISTA 2007?

Het blijft natuurlijk in essentie een elektronisch formulier: de gebruiker moet dus gegevens intikken. Maar als hij met andere software gegevens rechtstreeks kan recupereren uit zijn boekhouding b.v., en die software daar het XBRL-formaat aan geeft, dan kan de gebruiker deze gegevens ook opladen in SOFISTA 2007 om verder af te werken en te controleren. Volledig nieuw is dat ondernemingen die hun jaarrekening moeten neerleggen met een jaarverslag en commissarisverslag, die verslagen kunnen opnemen als "ingekapseld" PDF-bestand. Dit kan tijdsbesparend zijn en tegelijk toelaten fouten te vermijden. Terwijl de commissaris er zeker

kan van zijn dat zijn verslag met alles erop en eraan openbaar gemaakt wordt.

Interessant is ook dat de gebruiker online kan controleren of de gegevens aan de wettelijke en rekenkundige controles voldoen, wat ook een vereiste is om geldig neer te leggen.

Nog een voordeel van SOFISTA 2007 is dat de gebruiker al zijn gegevens ook kan visualiseren als PDF, en dus zijn jaarrekening vooraleer die neer te leggen, kan zien zoals die uiteindelijk door de NBB openbaar gemaakt zal worden, eenmaal ze aanvaard is.

Daarvoor moeten de verschuldigde neerleggingskosten betaald zijn. De betaling daarvan kan met kredietkaart of door overschrijving, bijvoorbeeld met Isabel.

2007 wordt dus een belangrijk jaar voor de Balanscentrale?

Inderdaad, en evenzeer belangrijk voor de publicatieplichtige ondernemingen en hun professionele externe medewerkers (accountants, fiduciaires). Door de aangepaste Eerste EG-Richtlijn wordt de elektronische neerlegging sterk op de voorgrond geplaatst. Dit is eigenlijk omdat het internet in elke lidstaat als een hefboom moet kunnen werken om de administratieve kosten te minimaliseren, die het opmaken en neerleggen van jaarrekeningen onmiskenbaar meebrengen voor de betrokken ondernemingen.

Het is onze ambitie om de Belgische ondernemingen die hefboom daadwerkelijk in handen te geven, door de juiste keuzen en door het beschikbaar stellen van gebruiksvriendelijke toepassingen, binnen een veilige omgeving. Maar we kunnen past tevreden zijn als alles goed wordt gebruikt. Vandaar de boodschap om nu al plaats te nemen in de startblokken. Zo zal men klaar zijn tegen het moment dat de jaarrekeningen effectief moeten worden neergelegd.

En vermits de poorten van het beloofde land enkel opengaan met een geldig digitaal certificaat, is dat de logische eerste stap waarvoor nu al "het nodige" kan worden gedaan.

Met uw Isabel-certificaat bent u al klaar om uw jaarrekening elektronisch neer te leggen.

Surf naar www.isabel.eu/egovernment voor meer informatie en klik op Nationale Bank van België.